

Hortobágyi Híradó

HORTOBÁGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA
2008. szeptember • XI. évfolyam 7. szám

A községházán történt

2008. szeptember 11-i ülésén a képviselő-testület

- elfogadta az önkormányzat 2008. évi költségvetésének I. félévi teljesítéséről szóló beszámolót.
- Döntött arról, hogy – tekintettel az önkormányzat évek óta tartósan forráshiányos költségvetésére – nem csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2009. évi fordulójához.
- Módosította az önkormányzat 2008. évi közbeszerzési tervét.
- Eredményesnek nyilvánította az önkormányzati ingatlanok (Bivalyhalom) értékesítésére kiírt pályázatot és Hegedűs János pályázatát érvényesnek nyilvánította.
- Döntött arról, hogy szeptember 15-től heti 2 alkalommal továbbra is biztosítja az iskolatejet az általános iskolai tanulók számára.
- Támogatta a kistérségi társulás hortobágyi tagintézményeinek felújítására vonatkozó pályázatok benyújtását (iskola: 48.083.263 Ft, óvoda: 11.135.771 Ft összegű fejlesztéssel).
- Kinyilvánította szándékát a Turisztikai Desztináció Menedzsment Szervezetek támogatására kiírt pályázaton partnerszervezetként való részvételre,

a hortobágyi turisztikai tevékenységet végző szervezetekkel önálló, helyi TDM szervezet létrehozására.

Titi Éva
polgármester

Hírek a népdalkör életéből

A falunapi bemutatkozás után Szegedi Péter Úr felkérte a csoportot, hogy egyik kedves hozzátartozója Szegedi Sándorné Panna néni – akit mi is jól ismerünk – születésnapjára adjunk elő néhány hortobágyi nótát.

Örömmel és boldogan vállaltuk.

Néhány heti készülődés után eljött a várva várt pillanat, mely – most már boldogan nyugtázva – jól sikerült.

A sikert az bizonyította, hogy az ünnepelt és a család is boldogan, meghatódottsággal hallgatta az előadást.

További jó egészséget és boldogságot kívánunk Panna néninek, a családnak pedig köszönjük az elismerést, amiben a csoportot részesítették.

Számunkra ez továbbra is kitartást ad és ugyanolyan lelkesedéssel, szorgalommal járunk a keddi összejövetelekre.

Bodnár Andrásné
csoporttag

Gondolatok Hortobágy köztisztaságáról és a környezet védelméről

Évről évre visszatérő téma az önkormányzat képviselő-testületi ülésein a település területén lévő szemét problémája. A szaporodó illegális hulladéklerakó helyek arra utalnak, hogy erőfeszítéseink hiábavalók, mert a világörökségi címhez és természetesen saját igényeinkhez méltó környezet kialakítása nem egyformán fontos mindannyiunk számára. Mintha kettészakadt volna a falu.

Az egyik része: odafigyel a környezetre, amely már a vásárlási szokások átalakításával kezdődik. Pl. nem veszünk (vagy legalábbis kevesebbet) olyan termékeket, csomagolóanyagot, amelyek nem újrahasznosíthatóak. A hulladékot szelektíven gyűjtjük és elszállítjuk a községben elhelyezett gyűjtőkbe. (A műanyag flakonok tömörítésével, illetve „összetaposásával” a tárolók kihasználtsága gazdaságosabb, nagyobb mennyiség fér bele.) Részt veszünk a szervezett szemétszedési akciókban. Általában odafigyelünk környezetünkre.

A másik része a falunak: újratermeli a szemétszedési akciók során összeszedett, összegyűjtött és drága pénzen elszállított hulladékot. Nem néz oda, mit vásárol (és ez

nem feltétlenül csak anyagi, hanem odafigyelés kérdése).

A hulladékkezelési közszolgáltatást nem veszi igénybe, a szemetet (amely természetesen minden háztartásban van) eltűzeli, vagy elássa, átviszi az út másik oldalára, a szomszédba, vagy a saját járművén elszállítja, illetve elszállítja, na nem a szemételepre, hanem valahová a községben. Ez mind károsítja és csúfítja a környezetet, amiben élünk. Így termelve folyamatosan újra az illegális szemétkerakó helyeket.

Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy a **hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevétele mindenki számára kötelező!**

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 20. § 1/ és 3/ bekezdése szerint ugyanis:

„1/ **Az ingatlan tulajdonosa, birtokosa vagy használója** (a továbbiakban együtt ingatlantulajdonos) **köteles az ingatlanán keletkező**, az ideiglenes tárolásra szolgáló (közműpótló) létesítmények, berendezések ürítéséből származó, illetve közüzemi csatornahálózatba vagy más módon befogadóba vagy szennyvíz-tisztítóba nem vezetett település folyékony hulladékot,

valamint a **települési szilárd hulladékot a külön jogszabályban előírtak szerint gyűjteni, továbbá az annak begyűjtésére feljogosított hulladékkezelőnek átadni.**”

„3/ Az ingatlantulajdonos a települési hulladék egyes összetevőit (pl. a veszélyes hulladékot) az önkormányzat rendeletében előírtaknak megfelelően köteles elkülöníten, a környezet veszélyeztetését kizáró módon gyűjteni; a meghatározott begyűjtőhelyre vinni vagy a begyűjtésre feljogosított hulladékkezelőnek átadni, illetőleg a 12. § 2/-3/ bekezdés szerint eljárni.”

Nem lehet arra hivatkozni, hogy „Nekem nincs szemetem”, mert minden háztartásban keletkezik több-kevesebb hulladék.

A szolgáltatásért pedig a szolgáltató által megállapított és az önkormányzat által rendeltetbe foglalt közszolgáltatási díjat az ingatlantulajdonos vagy használó köteles megfizetni.

A fent említett törvény 26. § 6/ bekezdése alapján: „A hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevételeért az ingatlantulajdonost terhelő **díjhátralék** és az azzal összefüggésben megállapított **késedelmi kamat**, valamint a **behajtás**

egyéb költségei adók módjára behajtható köztartozásnak minősülnek.”

Az adó meg nem fizetése végső soron pedig ingatlan végrehajtási eljárást von maga után, ami azt eredményezi, hogy a tartozás összege (annak növekvő kamatával, illetve a bírság összegével együtt) az ingatlan-nyilvántartásba jelzálogként bejegyzésre kerül az ingatlanra.

(Ez egyébként minden fajta adótartozásra érvényes!)

Tehát azzal, hogy valaki a keletkezett háztartási hulladékot elássa/elégeti, vagy más-hová elszállítja, nem mentesül a fizetési kötelezettség alól!

A törvény lényege éppen az, hogy arra ösztönözze az ingatlan tulajdonosát/használóját, hogy a háztartásában keletkezett szemetet az arra jogosultsággal rendelkező, az önkormányzat rendeletében meghatározott közszolgáltató igénybevitelével a településről elszállításra kerüljön a hulladéklerakó telephelyére, ahol szakszerűen tárolják, kezelik, illetve megsemmisítik azt.

Így védve a környezetet, amelyért felelősek vagyunk saját magunk és az utókor előtt egyaránt!

Vincze Andrásné
címzetes főjegyző

A magyar szürke szarvasmarha története ezer szállal kötődik nem csak a magyarság, hanem szinte egész Európa múltjához. Évszázadokon keresztül a magyar szürke szarvasmarha volt a fejlett Nyugat húsforrása. Nem véletlen, hogy a történelmi Magyarország és főuraink (pl. Thököly, Batthyány, Nádasdy, Zrínyi stb.) exportbevételének szinte teljes egésze marhakereskedelemből származott. Történeti források szerint évente 100-200 ezer vágóállat hagyta el lábán a magyarországi legelőket,

Magyarszürke-hajtó utak

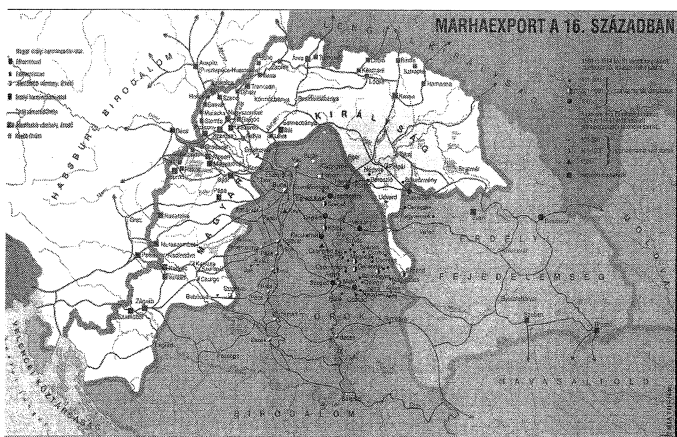
és érkezett Auspitz, Velence, Bécs, Passau, Regensburg, Augsburg, Nürnberg, München, Strassburg stb. vágóhíd-jaira. A környező hegyekben született jószágokat a magyar Alföldre hajtották és azok ott híztak vágósúlyúra, majd a dunántúli gyűjtőhelyek várták a tinókat, hogy Bécs vagy Velence irányába indulhassanak a folyók menti dús legelő-kön. A széles hajtó utak szinte az egész országot átszövik. A jószágok és hajtók pihentet-

sére csárdák, szekérállások, itató- és legelőhelyek láncolata alakul ki az utak mentén.

A hatalmas gulyákat nem csak hajcsárok, hanem kereskedők, üzletemberek, sőt művészek is kísérték. A hajtóutak mentén termékek, népszokások, hagyományok, kultúrák találkoztak és cserélődtek. A magyar szürke tenyésztésével, kereskedelmével és feldolgozásával párhuzamosan megerősödtek, illetve kialakultak kézműves mesterségek (szíj-

gyártó, bőrső, nyerges, kötélverő, kerékgyártó, csizmadia, tímár, szűcs, fésűs, gombkötő, szűrszabó, gubacsapó, szarú és csontfaragó, szappanfőző, csengő- és kolompkészítő, bocskoros, bográn, kovács, kósárfonó, kalapos, kádár, pintér, fazekas, csutorás, pipás, gyékény- és szalmafonó stb.).

Azonban a dicsőséges évszázadoknak vége szakadt. A tejelő típusú marhafajták megjelenésével a marhahús fogyasztása a nyugati világban csökken és ennek következtében a magyar szürke kereskedelme is jelentősen

Forrás: A magyarok krónikája

visszaesik. Ekkor marhafélénk a hazai igavonásban mutatja meg páratlan teherbíró képességét és a szélsőséges körülményekkel dacoló szívósságát. A második világháborút követő robbanásszerű gépesítéssel nemcsak az igavonásból, hanem a köztenyésztésből is szinte teljesen kiszorult.

Csupán néhány hortobágyi állattenyésztőnek és gulyásnak köszönhető, hogy a fajta elkerüli a kipusztulást, s magvát adhatja egy kipusztulással veszélyeztetett háziállatfajta – Európa (s talán a Világ) egyik – legsikeresebb megmentési programjának. Emblemikus marhafélénk veszélyeztetett állatfajtából újra használlattá vált. Ma az ország teljes területét lefedő, több mint kétszázötven tenyészetben 7 ezer tehenet számolunk és az állományok összlétszáma 20 ezer körüli.

Azzal, hogy az ország szinte minden szegletében újra találunk szürke marha tenyészetet, egyre többször halljuk az egykori nagy állathajtó utak feltámasztásának szándékát. Sokan megmosolyogják ezt az ügyet és „marhaságnak” tartják, mert az aszfaltozott utakon masírozó jóságok képe jelenik meg előttük. Holott ezek az utak inkább szimbólumok. Miért is?

Mert történelmi gyökereik évszázadokat sző át, azaz „nem kell kitalálni”.

Mert felhívják a figyelmet a legeltető állattartás és a régi

magyar háziállatok jelentőségére.

Mert behálózzák az egész országot, közvetlenül vagy közvetve minden település kapcsolódhat hozzá.

Mert átnyúlva az országhatárokon az anyaországot összekapcsolják az elv(eszte)tt területekkel.

Mert országokat átszelve, összekötnek nemzeteket.

Mert összefűzik a legtávolabbi helyszínek napi programjait, rendezvényeit, kiállításait, helyi termékeit, gasztronómiai-, kézműves- és kulturális hagyományait, az alföldi csárdákat és a hajdú emlékhelyeket, stb.

Mert feltételezi az egyttműködést a legkülönbébb helyszínek és szakemberek között, pl.: egyedi ajánlatok, vagy kiadványok összeállításában, marketingben, új rendezvények szervezésében, stb.

Mert más tematikus utakat is egybe kapcsolnak, például: borút, pálinkaut, sajtút, tormaut, só út stb.

Mert más országok, más nemzetek a hajtó utakra már sikeres idegenforgalmi programokat szerveznek, miközben jóságuk sincs, „csak” a mi múltunkat újra felfedező történelmük és remek helyi közösségeik, akik képesek együttműködni a vendégjászakák számának növelése érdekében.

Összegezzük. Igen, szimbólum. S tudunk élni vele?

(gz)

Parlagfű-mentesítési felhívás

A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 2. §, ill. 5. § (3) bekezdése értelmében minden földhasználóra és földtulajdonosra kiterjed a parlagfű-mentesítési kötelezettség. A védekezés során a mechanikai (pl.: gyomlálás, kapálás, kaszálás, szárazzás, tárcsázás) illetve kémiai (gyomirtó szerek) módszerek szabadon választhatók. Minden év június 30-ig legalább egy védekezést el kell végezni a területen, ezt követően pedig a parlagfű virágbimbó mentes állapotát a vegetáció végéig fenn kell tartani.

A hatósági ellenőrzések július 1-gyel kezdődnek. Belterületen a jegyzők, külterületen a Földhivatalok veszik fel a jegyzőkönyvet, ha parlagfüves területet találnak. A helyszíni ellenőrzésekről a földhasználók előzetes értesítést nem kapnak. A parlagfű-mentesítés elvégzésére előzetes felhívást sem küldenek a hatóságok, mivel ez mindenkinek törvényi kötelezettsége. A hatósági eljárást belterületen a jegyzők, külterületen a megyei MgSzH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságai folytatják le. Minden jegyzőkönyvezett terület esetén kötelezően kiszabják a növényvédelmi bírságot, melynek mértékét az alábbi táblázatok mutatják.

Növényvédelmi bírság mértéke belterületen
(2007. 09. 21-től)

fertőzött terület (m ²)	növényvédelmi bírság (Ft)
0-50	20 000
50-100	20 000-50 000
100-200	50 000-100 000
200 m ² -1 ha	100 000-750 000
1 ha-tól	750 000-5 000 000

Növényvédelmi bírság mértéke külterületen
(2007. 09. 21-től)

fertőzött terület (ha)	növényvédelmi bírság (Ft)
1 ha-ig	20 000-50 000
1-5	50 000-150 000
5-10	150 000-225 000
10-30	225 000-1 000 000
30-50	1 000 000-2 000 000
50-100	2 000 000-3 750 000
> 100	3 750 000-5 000 000

Kötelezően el kell rendelni a közérdekű védekezést is, melynek elvégzésére vállalkozók kapnak megbízást a hatóságoktól. A közérdekű védekezés elrendelésével illetve végrehajtásával felmerült költségeket a mulasztó ügyfeleknek kell megfizetniük.

Ha a fizetési kötelezettségnek határidőre nem tesznek eleget a védekezési kötelezettségüket elmulasztó földhasználók, APEH behajtásra kerül sor, amely tovább növeli a befizetendő összeget.

A védekezés végrehajtásával illetve az eljárásrenddel kapcsolatos kérdéseiket:

telefonon az 52/525-925, faxon a 52/417-613 számon tehetik meg vagy ntsz@hajdu.ontsz.hu e-mail címen küldhetik el.

MARADJATOK KÖZTÜNK, VÍZENJÁRÓK!

Nepomuki Szent Jánost, akinek szép számmal találjuk szobrai folyóink partján – itt, a gyomai ligeti hídon is van – őt tartják a „vízenjárók” védőszentjének. Hozzá fohászkodott a halászok, vízimolnárok, hajósok, tutajosok hajdan népes tábora. Jócskán megfogytakoztak. Már csak a halász járja a vizeinket hajnalonként, szinte rejtőzködve a zajos világ elől. Minek is a hangos beszéd azzal a társal, aki ezer nyelven társalog a hozzá értővel? Féltrehozódók a halászok, mint akik nem akarnak részt venni a nagy tolongásban.

Szüülővidékem folyóját Körözsnek mondjuk, a Sinka-versekben is így halljuk – élő nyelvtörténet. Ez a táj nem képzelhető el a halász nélkül. (Vagy, ha mégis, az nekem rémálom.) Mint gyerkőcök minden szabadidőnköt a „Körözs alatt” töltöttük. Otthon annyit fűztek hozzá: „Aztán ne maradj későre, mert elvisz a topelec!” Vele ijesztgettek. A topelec népi hitvilágunk helyi szüleménye, valami kevert lény, az őri-ásharcsa és a vízben élő rossz ember egyszerre. – „Beránt, ha estig ott maradsz!” Így szólt szüleink intelme.

Csatangolásaink közben a halász munkáját is meglestük. Tudtuk, hol őrizi szerszámaikat, hová kötötte a bárkáját, amiből ki nem szedték volna a halakat a világért se – ha volt rajta lakat, ha nem. „Ebből él, ne bántsuk!” Ez volt a közmegegyezés akkoriban. A halász alakja kitéphetetlenül beleygőkeredzik ebbe a világba. Vagy mégsem?

Más országokban járva voltak „fejbekölíntő” élményeim. Északi szomszédunknál, az odaáti Komáromban, ahol néprajzi olvasmányaim szerint patinás halászcsaládok éltek, a mai utódok iránt érdeklődtem. Kiderült, előbb a fogalmakat kell pontosítani, ott ugyanis a hivatalos halászt nem értik, mert a foglalkozás megszűnt, emléke elhalványodott. Hol a horgászt, hol a rapsicsot, az orvhalászt értették alatta.

A térségünket belengő eszme-

rendszer testidegennek érezte, nem tudta besorakoztatni, aki nem a felülről vezényelt tanfolyamokon tanult, ellenben jól megvolt az úkapjától örökölt a tudással. Soha nem tudták az irodából, hol van éppen, ellenőrizni meg végképp nem lehetett. Legjobb az ilyen mesterséget meg-

tiltani! Még szerencse, hogy a hazai halászati szövetkezeti rendszer nem volt ilyen fafejű. Csak a valóban brigádmunkát követelő nagy húzóhálókat vették köztulajdonba. A közös munkák elvégzésével ki-ki úgy halászott a saját szerszámaival, mint egykoron. Európa kellős közepén maradt egy térség, ahol tovább élhetett a halfogó eszközök és módszerek sokfélesége. A halcsapdák az emberiség legrégebbi szellemi termékei. A hagyományos halászat révén itt marasztaltuk műveltségünknek egy ma is életképes mélyrétegét, amely országunk arculatát színezi, gazdagítja.

Nem így, ha kelet felé utazunk. A Volgán túl, de még az Urálon innen élnek a finnugor udmurtok. Amikor fővárosukban, Izsevszkben érdeklődtem, szinte megrökönyödtek a kérdésen, mert a halfogás ilyen formában rég tilos. Nem vitatkoztam, de a távoli falvakban újra faggatózni kezdtem. Már jött is egy halász. Legyintett a városi hatalmasok reguláira. Teszi, ami ésszerű: miért ne halászna? Mindent megmutatott, sokat fényképeztem. Az udmurtoknál sikerült megörökítenem a bokorháló

használatát, amiről a gyomaendrői Kiss Sándor kénytelen volt leírni a könyvében, hogy magyar földön már nem használják. (Íme, a kései utódok is kutathatják még a témát Herman Ottó gyűjtései után másfél évszázaddal!)

A rég polgárosult – ha ebben mérjük – előttünk járó nyuga-

Többször voltam Kopácson az őszi halászbúcsún. Mind itt vannak a halászok. Se vége, se hossza a régi történeteknek, de a tógazdaságból hozzák a halat az ünnepi asztalhoz. Nem lehet átlépni a törvény szigorát, szinte szenvednek ettől. (Messziről nézve ez fel sem tűnik?) Szinte hallom a pénzelveket, hogy más ágazatokkal könnyebben meg lehet termelni azt a hasznot.

Bebarangoltam a múltkoriban a tejiparáról híres Zala megyét. Seholy nem láttam csordát, a falvakban nincs nagyjószág. Már nem tudnám azt a fotómat megismételni, amikor a néni kezelettel megsimogatja tehénkéjének tomporát. Ezután nem az ilyen jeleneteken nevelkednek gyermekeink.

Szeretett Közép-Európánkban a paraszti létezés határozza meg a kultúránkat. A szántóvető mellé odavehetjük a halászt meg a pásztort is. Ha elolvassuk Wladislaw Reymont Nobel-díjjal kitüntetett Parasztok című könyvét – hatalmas tabló a lengyel falu mindennapjairól – szinte itthon járunk. Erről a világról állítottak emléket legjobb műveikkel a magyar tollforgatók is. (Írók, költők, most miért nem jajongtok?)

Volt itt egy találat, ami harmonikussá rendezte a természethez meg az embertársainkhoz való viszonyunkat, működőképes formálta a sorra következő generációkat. Kikezdehetetlennek látszott. Most ez a fundamentum folyton csonkul – megcsonkítják, lefaragnak belőle.

Tehetünk-e valamit mi, kisemberek? A halfőző sokadalmakat sokfelé hirdetik. Abban adhatunk többet, hogy a finomságok csáberejét meghagyva arra tereljük a figyelmet, aki mögötte van, az emberre, a vízenjárókra.

Érezzék jól magukat a halászok ezen az ünnepnapon, no meg azután is az idők végeztéig.

Kihez fohászkodjunk?

(Elhangzott Gyomaendrődön, 2008. augusztus 17-én a halászati tanácskozáson)

EGY KIS TÖRTÉNELEM

A parlagfűvet az I. Világháború alatt hozták át Észak-Amerikából. Hazánk mai területén már a 20-as években megtalálható volt a dél-somogyi részeken. Ekkor elsősorban nagy uradalmakban jelent meg, ahonnan az áruszállítási útvonalak mentén szétterjedt, kezdetben csak a déli részeken, majd tovább észak felé.

Nem sok idő telt el, megszokta az éghajlatot és mára az egyik legigénytelenebb és legagresszívebb gyomnövényünk. A parlagfű leggyakoribb felszaporodási helye a megbolygatott talajú elhanyagolt parlagterületek, mint pl. a nagyberuházások, ipartelepek, utak, lakótelepek, kertek stb. területei.

Először 1950-ben vizsgálták a gyomok előfordulását Magyarországon, ekkor a parlagfű „csak” a 21. helyen állt a gyakoriság és a területi elosztás vonatkozásában, mára a legelterjedtebb egészségkárosodást okozó gyomnövény.

A PARLAGFŰ JELLEMZŐI

A parlagfű magról kikelő kétszikű növény. A magvak csírázása 10-20 °C-os hőmérsékleten indul meg. Fény hatására gyorsabb a csírázása és a kelése, de fény nélkül is képes kicsírázni, akár teljes sötétségben is.

A kikelő növények túlnyomó többsége a felső 2,5-3 cm-es talajrétegből kel ki, de nem ritka a 6-7 cm-es mélységből növekedő növény sem. A mélyebb rétegekbe került, leszántott magok a talajtakaró védelmében akár 30-40 évig is csíráképesek maradnak, és ha egy újabb talajmozgatás a felszín közelébe hozza őket, akkor növekedésnek indul a növény.

A szél gondoskodik a virágok beporzásáról. A virágpor szóródásának zöme július végén és augusztus hónapban történik meg. Mérések szerint a virágpor szél útján akár több 100 km-es távolságokra is képes tömegesen eljutni.

A termés érése október közepe táján kezdődik. Egy közepes növény átlagban 3000-4000 db csíráképes magot termel, de minél kedvezőbbek a feltételek a termésszám kialakulásához, annál jobban fokozódik ez a mennyiség, mértek már 60.000 db-os termésszámot is egyetlen tövön!!!

A magok ettől kezdve várják a tavaszi felmelegedést.

A PARLAGFŰ ELLENI VÉDEKEZÉS

A parlagfű nagymértékű felszaporodásának a közegészségügyi és gazdasági

PARLAGFŰ

károsító hatása számottevő. Az utóbbi években a belterületeken az önkormányzatok és a lakosság jelentős erőfeszítéseket tettek a parlagfű visszaszorításában. A parlagfű elleni védekezés országos hatékonyság azonban még nem érte el az elvárható szintet.

A parlagfű irtása elsősorban egészségügyi és gazdasági szempontok miatt indokolt hazánkban.

A nagyobb települések környezetében minél szélesebb és összefüggőbb sávban kellene állandó növényzetet (erdőket, rendben tartott gyepeket) létrehozni a szántók, parlagok, romterületek helyére. Ezáltal a településeken kisebb lenne a helyben termelődő és a szél által szállított pollen mennyisége.

A tulajdonosokra vonatkozó jogszabályok be nem tartásából adódó mulasztásos törvénysértés ebben az esetben sok-sok ember egészségét súlyosan veszélyezteti.

Mit tehet az egészségét károsító hatások kiküszöbölése érdekében?

VÉDEKEZÉS = MENTESÍTÉS

A mechanikai védekezés

A kézi gyomlálás előnye, hogy teljes mértékben eltávolítja a növényt. Hátránya, hogy igen munkaigényes, a munkát végző személy ki van téve a kontakt bőrgyulladás veszélyének, továbbá a módszer talajbolygatással jár, így további magvak csírázását serkenti. Ennek a technológiának kis, de rendszeresen zavart helyeken (játszóterek, parkok, kirándulóhelyek) van jelentősége.

A pollenszennyezés szempontjából legfontosabb fenntartási feladat a gyepterületek kaszálása. **A kaszálás nagyon hatékony megelőző módszer.** Amennyiben a földhasználó a mechanikai védekezést választja, úgy az első kaszálást a virágbimbók megjelenése előtt 1-2 héttel kell elvégezni. A parlagfű már kialakult állományában ugyanakkor az egyszeri kezelés nem okozza a növény pusztulását, mert az alacsonyban elhelyezkedő oldalrügyekből kihajt. Biztos eredményt csak az évi háromszori, 2 cm magasságban elvégzett kaszálás hoz. A generatív fejlődési szakaszába induló növény a kaszálás okozta stressz hatást nehezen viseli el.

A parlagfűvel szembeni védekezés egyik leghatásosabb módja a gyepe-sítés. Viszont a gyepek létesítésénél elkerülhetetlenül olyan fűfajokat, fajtákat használunk, amelyek virágzáskor a parlagfűhöz hasonlóan allergének. ezek

különösen a cserkeszfélék, az angolperje, a csomós ebír, a rétipерje.

A virágzást viszont meg kell akadályozni, mert hazánkban minden ötödik ember allergiás, tehát ha Ön olyan szerencsés, hogy az immunrendszere még nem reagál fokozottan a pázsitfűfélék és a parlagfű pollenjére, akkor is van a környezetében számos ember, akinek az immunrendszere még nem reagál fokozottan a pázsitfűfélék és a parlagfű pollenjére, akkor is van a környezetében számos ember, akinek az immunrendszere olyan gyenge, hogy különösen erős tünetekkel reagál a levegőbe szálló pollenekre.

A KÉMIAI VÉDEKEZÉS

A fertőzött területek túlnyomó részén a **parlagfű gazdaságos irtása mechanikai és kémiai védekezés együttes alkalmazásával oldható meg a legkönnyebben.**

A települések frekvenciáltabb részein (játszóterek, közterületek térségében) nem szabad vegyszeres kezelést alkalmazni ott, ahol a járókelők, gyerekek esetleg érintkezhetnek a vegszerrel kezelt környezettel.

Gyomirtó szerek alkalmazásánál használhatunk **talajon keresztül ható készítményeket**, amelyek a csírázó kis növényt már korán elpusztítják, vagy a már **kikelt növények ellen alkalmazhatunk a levélén keresztül ható vegyszereket.**

Elhanyagolt területeken, talajon keresztül ható készítmények közül elsősorban a *Casoron G* (diklobenil) javasolt, **100-150 kg/ha-os dózisban.** Ez a könnyen kezelhető granulátum szabadon vásárolható, felhasználása növényvédelmi szakképesítéshez nem kötött, és a parlagfű mellett a legtöbb magról kikelő egy- és kétszikű gyomnövény ellen is hatékony. A mélyen gyökerező kultúrnövényekre nincs káros hatással. **Hatását viszont csak a csírázó növényekre fejti ki, így a kikelt gyomok pusztítására nem alkalmas.**

A már kikelt gyomnövények ellen elsősorban a glifozát, valamint a glifozinát-ammónium hatóanyagú gyomirtó szerek alkalmazása célszerű. Ezek a készítmények szintén szabadon vásárolhatóak. **A glifozát hatóanyagú készítmények** felszívódó tulajdonságúak, **dózistól függően mind a magról kelő, mind az évelő egy- és kétszikű gyomnövények ellen hatékonyak.** A glifozinát-ammónium hatóanyag perzselő hatással rendelkezik, **csak magról kelő gyomnövények ellen** használható eredményesen.

A közoktatási intézményeknek a Minőségirányítási Programban meghatározottak szerint teljes körű önértékelést kell végezni. Tagintézményünk is elvégezte ezt az értékelést, s ennek rövidített összegzését hoztuk nyilvánosságra a következőkben:

A 2007/2008-as tanévben végrehajtott Teljes körű tagintézményi önértékelés kivonata

A tanév során a következő két területen végeztük el a teljes körű önértékelését:

1. Adottságok:

Terület	eredményességi mutatók:
Vezetés	4,7
Intézménypolitika és stratégia	4,6
Alkalmazottak irányítása	4,4
Erőforrások felhasználása	4,6
A kulcsfolyamatok szabályozottsága	4,6
Adottságok átlagértéke:	4,6

2. Eredmények:

Terület	eredményességi mutatók:
Belső partnerek elégedettsége	4,5
Külső partnerek elégedettsége:	4,2
Folyamatos fejlesztés	5,0
Szervezeti kultúra	4,6
átlag:	4,6

Kiemelkedő területeink

- A vezetés
- A folyamatos fejlesztés

Elfogadható területeink

- Az intézményünk stratégiájának meghatározása és megvalósítása.
- A meglévő folyamatok szabályozottsága, a szabályozási rendszer teljes körűsége.
- A meglévő erőforrások figyelembevételének módja, és a felhasználás hatékonysága.

Iskolai hírek

- A partneri igények figyelembevételének módja, a partnerek elégedettsége.
- A Szervezeti kultúra.

Fejlesztendő területek:

Az eredmények tükrében egyetlen önértékelési területet sem soroltunk ide teljes egészében.

Feladataink:

- Partnerközpontú működés és a pedagógiai program értékeinek elfogadottsága valósuljon meg a mindennapi munkánkban.
- Törekvés a munkatársak egyenletes terhelésének megvalósulására.
- A nem kívánatos viselkedési formák visszaszorítása.

Összegzés:

Megállapíthatjuk, hogy intézményünk minőségfejlesztési munkája illetve az elmúlt évek erőfeszítései, működésünk lehetőségeihez, a településünk adottságaihoz viszonyítva eredményes volt, mivel két kivétellel valamennyi terület átlagértéke 4,5 – vagy annál magasabb érték.

Tanulóink az országos kompetenciaméréseken (matematika, szövegértés) képességeiknek megfelelően teljesítettek, ami minden évben meghaladta a községi eredmények átlagát, közelít az országos átlaghoz, felette marad a minimum képességpontnak.

Munkánkat pozitívan ítélték meg közvetlen és közvetett partnereink.

Az intézmény dolgozói által szervezett programok mennyisége és minősége, tanulóink versenyeken való részvétele, az itt elért eredményeik, környezetvédelmi akcióink száma, az „Ökoiskola” cím ismételt elnyerése, a község életében való aktív részvétel mind-

mind azt bizonyítják, hogy tevékenységeink messze túlmutatnak az intézmény falain. Az intézmény életét befolyásoló tervezésekbe, szervezésekbe, végrehajtási folyamatokba, fejlesztésekbe a pedagógusok részt vesznek.

Diákjaink továbbtanulási mutatóiból azt megállapíthatjuk, hogy valamennyi diákunkat sikerül beiskoláznia.

A meglévő eredmények megtartása, a felmerült hiányosságok jobbítása továbbiakban is tervszerű, tudatos, következetes és egységes hozzáállást kíván az intézmény valamennyi dolgozójától.

Tagintézmény-vezetőnk, Dorcsák Mária vezetői kompetenciájának értékelése az intézmény dolgozói által kitöltött kérdőívek alapján.

A dolgozók között kiosztott 17 kérdőívből 16 kitöltött érkezett vissza.

Az értékelt területeket és a munkatársak válaszai alapján megállapított átlag értékeket az alábbi táblázat foglalja össze:

Terület	Átlag érték	%
Feladatvezérlés, iránymutatás	4,7	94%
Helyzetfelismerés, kreativitás	4,6	92%
Munkatársak fejlesztése, ösztönzése, saját fejlődés	4,7	94%
Emberi kapcsolatok, kommunikáció	4,7	94%
Átlag:	4,7	94%

A fent vázolt eredmények azt tükrözik, hogy tagintézmény-vezetőnk vezetői-emberi kvalitását, hozzáállását munkatársai elismerik, nagyra értékelik, munkájában továbbra is maximálisan támogatják.

Samuné Szabó Zsuzsa
Minőségfejlesztési team-vezető

„ISKOLA RENDŐRE” program a helyi általános iskolákban

Útjára indítjuk a 2008/2009-es tanévben, a Balmazújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez – Balmazújváros, Egyek, Hortobágy, Tiszacsege, Újszentmargita – tartozó általános iskolákban „Az iskola rendőre” elnevezésű programot, amelynek alapvető célja a kisiskolások balesetmentes közlekedésének elősegítése, valamint a gyermekek biztonságát veszélyeztető egyéb tényezők megszüntetése.

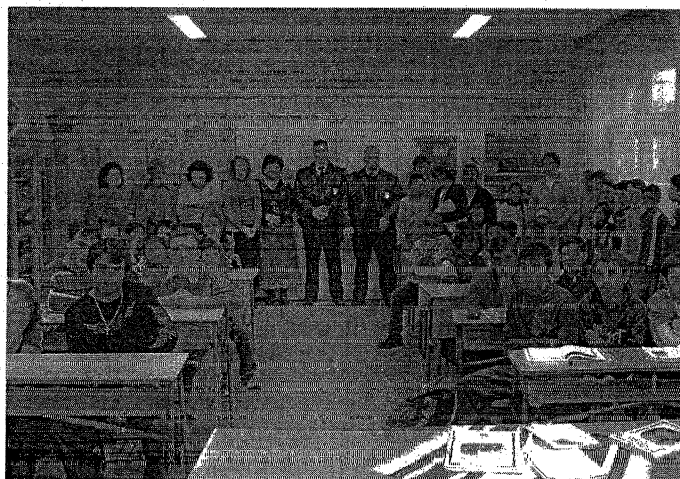
A balesetek szempontjából, a gyermek gyalogosok és kerékpárosok a legvédtelenebbek. Ők azok, akik életkorukból adódóan nem érzik a veszélyt, akár gyalogosként vagy kerékpárosként, akár utasként vesznek részt a közlekedésben. A tudatos magatartás kialakításában, a balesetek megelőzésében a felkészítésnek, a tanórai és a tanórán kívüli közlekedésre nevelésnek meghatározó szerep kell, hogy jusson.

Ezt a célt szolgálja, a 2008. szeptember 1-jétől meghirdetett „Az iskola rendőre” program, amely alapvetően az általános iskolai oktatásra épül, és egyben elősegíti a rendőrség által a gyermekek felé irányuló baleset- és bűnmegelőzési tevékenységet.

A program célja, hogy lehetőség szerint minden általános iskolának legyen egy iskola rendőre, aki közvetlen kapcsolatban van az iskola vezetésével, a diákokkal és a szülőkkel.

Az iskola rendőre részt vesz a baleset-megelőzési bizottságok által szervezett, az általános iskolákat érintő kampányokban, a reggeli forgalom segítésében, a szabálytalankodók kiszűrésében. Segítséget nyújt a baleset- és bűnmegelőzés érdekében kiadott nyomtatványok,

közlemények terjesztésében, a KRESZ- és DADA-oktatás koordinálásában. Évente egy alkalommal osztályfőnöki óra keretében előadást tart a tanulóknak baleset- és bűnmegelőzés témakörben. Részt vesz az iskola tanórán kívüli szabadidős és egyéb programjaiban is.

2007/2008-as évben elkezdett programunkról Balmazújváros Központi és Petőfi Sándor Kistérségi Általános Iskola és Kollégium

Hajdú-Bihar megyei ifjúsági horgásztábor

Berekfürdő 2008

A Hortobágyi Horgászegyesület támogatásával Nagy Tamás és Pataki Zoltán ifjúsági horgászok 10 napos táborban vehettek részt Berekfürdőn július 01-től 11-ig. A megye minden részéről jöttek gyerekek (Hortobágy, Balmazújváros, Hajdúböszörmény, Sárrétudvari stb).

A községben horgászati lehetőségekből három is volt, egyik a szállásunk mögött az udvarban, a másik a község strandja mögött, ahonnan meleg forrást kapott a tó, a harmadik egy víztározó volt.

A halállomány igen változatos, hiszen foghattunk itt különféle keszeget, kárászt, pontyot, afrikai harcsát, csukát, amurt de voltak kisebb halak, pl. naphalak.

A tavak esetén, csak az jelentett gondot, hogy megérkezésünk előtt volt egy nagy halpusztulás.

Az a 23 horgászpalánta, akik a tábor lakói lehettek, mind jól érezték magukat, mert jó volt a hangulat, és akik nem ismerték egymást, azok hamar összebarátkoztak. A halfogás sajnos nem nagyon sikerült mindenkinek de azért egy-két szép pontyot, nagyobb kárászokat, keszegeket mindenkinek sikerült fognia.

A horgászaton kívül változatos programok színesítették napjainkat: kétszer strandoltunk, labdázunk, és horgászati elméleti versenyeken tesztelhetjük a tudásunkat, amelyeken értékes horgászfelszereléseket nyertek a legügyesebbek.

A táborból élményekkel gazdagabban tértünk haza mindnyájan.

Nagy Tamás
8. o. tanuló

Asztalitenisz hírek

Két csapattal nevezünk a Megyei Asztalitenisz Csapatbajnokságba. Az első csapat jó játékkal szerezte meg az első helyet. A második csapatunknak az idei bajnokságban lesz lehetősége a javításra. A bajnokság megnyerése automatikus feljutást jelent az NB III-ba. Az NB-s bajnokság az elért siker miatt érzett öröm mellett szakmai és anyagi nehézségeket okoz a csapat számára. Célunk „ÚJONC CSAPATKÉNT” a kiesés elkerülése a magasabb osztályból, amihez sok sikert és jó versenyzést kívánok.

Muliter Gábor
szakosztályvezető

Hajdú-Bihar Megyei Csapatbajnokság

2007-2008 végeredmény:

Csapat	Meccs	Nyert	Döntetlen	Vesztett	Pontszám
I. Hortobágy	14	12	1	1	25
II. TEVA IV.	14	7	2	5	16
III. Hajdúböszörmény	14	7	1	6	15
IV. Püspökladány II. (PASZE)	14	6	1	7	13
V. DASE VEGYI. II.	14	6	0	8	12
VI. DABE III.	14	6	0	8	12
VII. Hajdúnánás	14	5	0	9	10
VIII. Hortobágy II.	14	4	1	9	9

A győztes csapat tagjai

Tanácsok iskolásoknak!

Bizonyára te is tisztában vagy azzal, hogy a mindennapos közlekedés óriási veszélyeket rejt magában, ha nem vigyázunk, vagy nem vagyunk elég körültekintőek és óvatosak. A te iskolás korosztályodat gyakran éri közlekedési baleset.

Ezért kérünk:

- Inkább 5-10 perccel korábban indulj el az iskolába, hogy nem kelljen rohannod!
- Körültekintés nélkül soha ne menj át az úttesten!
- Kerüld azt, hogy álló jármű mögül, vagy takart helyzetből lépj le az útra!
- Ne szégyellj szüleid kezét megfogni, az úton való áthaladás közben!
- Mindig a kijelölt gyalogátkelőhelyen menj át az úton, ennek hiányában a legbiztonságosabb helyen!
- Az utca nem játszótér. Erről soha ne feledkezz meg!
- Ha kerékpárral közlekedsz, ne feledkezz el az első és hátsó világításról, valamint arról, hogy kanyarodás előtt ne felejtse el kanyarodási szándékodat a kezdeddel jelezni!
- Tömegközlekedési járműveken való utazáskor kapaszkodj a balesetek elkerülése érdekében!
- Ha az autóbusz ajtaja nyitva van, de a csengő hangját már hallod, ne szállj le, illetve fel!

Ne feledd!!! Édesanyád, édesapád és testvéreid mindig hazavárnak!!!

Balmazújvárosi Rendőrkapitányság

Tisztelt Vállalkozók!

A Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány 1993-óta a vállalkozások szolgáltatásában áll. A működésünk 15 éve alatt több mint 2500 elégedett ügyfélnek segítettünk beindítani vagy továbbfejleszteni a vállalkozását a Mikrohitel programunkkal.

A Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány az alábbi lehetőségeket szeretné az Ön figyelmébe ajánlani fejlesztési céljaik megvalósításához:

- INGYENES vállalkozói tanácsadás, melynek során megvizsgáljuk, hogy az Ön vállalkozásának fejlesztési, beruházási ötletéhez, milyen hazai és EU-s támogatások, pályázati lehetőségek találhatók.
- Európai Unió és Hazai pályázatkészítés.

Ha van egy ötlete, elképzelése, de nem tudja megfinanszírozni, nincs elegendő tőkéje a megvalósításhoz, akkor az alábbi lehetőségeket tudjuk Önnek kínálni:

- *beruházási cél esetén*, amennyiben a tervezett hitelfelvétel összege max. 6.000.000.- Ft, a hitel kamata a maximum 5 éves futamidő lejártáig évi 6%, tehát fix kamatozású.
- *forgóeszköz hitel esetén* szintén lehetőség van a 6%-os fix kamatozásra, a futamidő max. 12 hónap, azonban nem szükséges önerő felmutatása.

A hitelösszegeket a kölcsön-szerződés megkötését követően egy összegben utaljuk át a hiteligénylő bankszámlájára, s felhasználását nem kell számlával igazolni, azonban a tervezett beruházás megvalósulását utólag ellenőrizzük.

Lehetőség van most már nagyobb volumenű beruházások megvalósításához is

nálunk hitelt igénybe venni, ugyanis a „Kisvállalkozói Hitelprogram” keretében max. 50 MFt összegű hitelösszeg áll a vállalkozások rendelkezésére, 15 éves futamidővel. Ezt viszont már nem csak mikro, hanem kisvállalkozások is igényelhetik. (10 fő feletti alkalmazotti létszám esetén is.)

Továbbá új szolgáltatásunk: *nem hiteles tulajdoni lapok elektronikus úton történő lehívása* pályázatokhoz vagy magáncélra egyaránt – kedvezményes áron.

Kérjük, amennyiben további információra van szükségük, keresse a Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány Központját 52/500-330-as vagy az 52/500-340-es telefonszámon. Az Alapítványunk címe: 4029 Debrecen, Csapó utca 26.

Vántus Viktor
ügyvezető igazgató

Anyakönyvi hírek

Magyar állampolgárságot kaptak

1. A Magyar Köztársaság Elnöke honosította
 2. Loncsák Lehel és családját.
 3. 2008. május 23-án tette le állampolgársági esküjét településünk polgármestere előtt a Loncsák család: Lehel és felesége
 4. Diana Boglárka, valamint gyermekeik: Előd és Láná Júlia.
- Jó egészséget és sikeres, boldog jövőt kívánunk az egész családnak!

Halálesetek Hortobágyon

Papp Jánosné (Hortobágy, Veres P. u.)

Tóth Bálint (Hortobágy, Kónya)

Kovács Lajos (Hortobágy, Veres P. u.)

A gyászoló családoknak részvétünket fejezzük ki!

Lomtalanítás Hortobágy község közigazgatási területén

Tájékoztatjuk a lakosságot,
hogy a Hajdúsági

Hulladékgazdálkodási Kft.

**2008. szeptember 20-án
(szombat)**

őszi lomtalanítási akciót szervez.

A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. járművei ekkor szállítják el a lomnak minősülő hulladékot.

Az ingatlanon összegyűlt, feleslegessé vált, kisebb terjedelmű bútordarabokat, berendezési tárgyakat valamint rongyot, ruhát, falevelet, virágmaradványokat, egyéb kommunális hulladékot – építési törmelék, veszélyes hulladék illetve műszaki berendezések kivételével – **bármilyen színű zsákba vagy gyűjtőedényzetbe** – melynek súlya darabonként nem haladja meg a 30 kg-ot – **tegyék ki a megszokott helyre a közterületen.** Ingatlanonként **maximum 0,5 m³ terjedelmű mennyiséget** lehet kihelyezni. Kérünk minden érintettet, hogy a lomtalanítási

akció napján legkésőbb **reggel 6 óráig** helyezék ki az elszállítani kívánt hulladékot.

A fent megjelölt napon a műszaki berendezéseket (TV készülék, hűtőgép, porszívó, rádió stb.) a település közigazgatási területén két helyen

1. gyűjtőterület a központi gépműhelyben a régi I-es szerzvíz melletti területen

2. gyűjtőterület Szásztelek majorban a selektív gyűjtősziget melletti területen

külön gépjárművel gyűjti össze a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási KFT., így a műszaki berendezéseket csak ezen két gyűjtőterületről szállítják el.

**Hajdúsági
Hulladékgazdálkodási Kft.**

Hortobágy Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala felkér továbbá minden telektulajdonost, hogy az ingatlana előtt és mögött elhelyezkedő belvízelvezető árok tisztításáról a későbbi problémák megelőzése érdekében gondoskodni szíveskedjen!

Polgármesteri Hivatal